

UCHWAŁA NR XI/233/25
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 31 marca 2025 r.

w sprawie uzgodnienia projektu statutu Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956

Na podstawie art. 6 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2022 r., poz. 385) Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Postanawia się uzgodnić z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego projekt statutu Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Statut, o którym mowa w § 1, zostanie nadany w drodze odrębnej uchwały po dokonaniu uzgodnienia.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Sejmiku
Województwa
Wielkopolskiego

Tatiana Sokołowska

**Statut
Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956**

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956, zwane dalej „Muzeum”, jest samorządową instytucją kultury, działającą w szczególności na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2022 r., poz. 385), zwanej dalej „ustawą o muzeach”;
- 2) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2024 r., poz. 87), zwanej dalej „Ustawą”;
- 3) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r., poz. 1292), zwanej dalej „ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”;
- 4) niniejszego statutu.

§ 2. Organizatorem Muzeum jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego, zwany dalej „Organizatorem”.

§ 3. 1. Muzeum jest wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Organizatora pod numerem RIK-28.

2. Muzeum posiada osobowość prawną.

§ 4. Muzeum jest administratorem danych osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenia o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., str. 1; Dz.Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., str. 2 oraz Dz.Urz. UE L 74 z 04.03.2021 r., str. 35).”

§ 5. 1. Siedzibą Muzeum jest Poznań.

2. Terenem działania Muzeum jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.

3. Muzeum używa pieczętki z nazwą Muzeum, danymi teleadresowymi i numerem NIP.

Rozdział 2

Zakres działania Muzeum

§ 6. Do zakresu działania Muzeum należy gromadzenie, przechowywanie, konserwacja, naukowe opracowywanie, upowszechnianie, popularyzowanie i udostępnianie zbiorów o historii Powstania Poznańskiego z 28 czerwca 1956 r. – ze szczególnym uwzględnieniem jego genezy, przebiegu i skutków, losów uczestników, osób zaangażowanych w utrwalanie pamięci o Powstaniu, a także historią okresu Polski Ludowej i działalności organizacji opozycyjnych w regionie do końca lat 80. XX wieku.

§ 7. Działania, o których mowa w § 6, Muzeum realizuje w szczególności przez:

- 1) gromadzenie zabytków, dzieł sztuki i materiałów dokumentacyjnych w statutowo określonym zakresie, pozyskiwanych w drodze zakupów, darowizn, zapisów, depozytów, wymiany;
- 2) inwentaryzowanie, katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów oraz materiałów dokumentacyjnych;
- 3) przechowywanie zgromadzonych zbiorów w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, a także magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych;

- 4) zabezpieczanie i konserwację zbiorów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie nieruchomości obiektów kultury materialnej;
- 5) urządzanie wystaw stałych i czasowych;
- 6) organizowanie badań naukowych w zakresie, o którym mowa w § 6;
- 7) prowadzenie działalności edukacyjnej;
- 8) organizowanie krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych związanych z zakresem, o którym mowa w § 6;
- 9) popieranie i prowadzenie działalności artystycznej oraz podejmowanie inicjatyw społecznych, upowszechniających i popularyzujących kulturę w przestrzeni społecznej i medialnej;
- 10) udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych, naukowych i popularyzatorskich;
- 11) inicjowanie, organizowanie i prowadzenie działalności popularyzatorskiej i promocyjnej w zakresie, o którym mowa w § 6, w szczególności związanej z tworzeniem utworów plastycznych, fotograficznych i audiowizualnych;
- 12) uczestnictwo w działaniach na rzecz upowszechniania i popularyzowania historii oraz opieki nad dziedzictwem, zgodnie z zakresem, o którym mowa w § 6;
- 13) zapewnienie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji;
- 14) prowadzenie archiwum i biblioteki zakładowej;
- 15) prowadzenie działalności wydawniczej, w tym publikowanie i rozpowszechnianie katalogów, przewodników wystaw, materiałów informacyjnych z zakresu działalności Muzeum oraz wydawnictw naukowych;
- 16) współpracę z polskimi i zagranicznymi muzeami, administracją rządową i samorządową, instytucjami kultury, polskimi i zagranicznymi instytutami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi, a także innymi osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej oraz osobami fizycznymi.

§ 8. Muzeum gromadzi w szczególności:

- 1) dokumenty archiwalne;
- 2) zarejestrowane wspomnienia;
- 3) fotografie;
- 4) dzieła sztuki;
- 5) broń białą oraz broń palną pozbawioną w sposób trwały cech użytkowych i niepozbawioną cech użytkowych;
- 6) sprzęt militarny z wyłączeniem broni palnej;
- 7) pojazdy zabytkowe;
- 8) umundurowanie;
- 9) tkaniny;
- 10) plakaty;
- 11) druki ulotne;
- 12) wydawnictwa zwarte i ciągłe;
- 13) sztandary;
- 14) ordery;
- 15) odznaczenia;
- 16) numizmaty;
- 17) ozdoby i przedmioty osobistego użytku;
- 18) inne przedmioty kultury materialnej, w tym elementy wyposażenia domu, biur, fabryki;
- 19) wydawnictwa.

Rozdział 3

Organizacja Muzeum

§ 9. Organizację wewnętrzną Muzeum, w tym zakres działania komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy oraz zasady funkcjonowania jednostki organizacyjnej pod nazwą Przeciwatomowy Schron dla Władz Miasta Poznania, określa regulamin organizacyjny, nadawany przez Dyrektora Muzeum, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3 Ustawy.

Rozdział 4

Zarządzanie Muzeum

§ 10. Nadzór nad Muzeum sprawuje Organizator za pośrednictwem Zarządu Województwa Wielkopolskiego, zwanego dalej „Zarządem”, z zastrzeżeniem uprawnień ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wynikających z ustawy o muzeach i Ustawy.

§ 11. 1. Muzeum jest zarządzane przez Dyrektora Muzeum, zwanego dalej „Dyrektorem”.

2. Dyrektora powołuje (na czas określony od trzech do siedmiu lat) i odwołuje Zarząd, po zasięgnięciu opinii działających w Muzeum związków zawodowych oraz stowarzyszeń zawodowych i twórczych, właściwych ze względu na rodzaj działalności prowadzonej przez Muzeum, zgodnie z Ustawą.

3. Kandydat na stanowisko dyrektora może zostać wyłoniony w drodze konkursu.

4. Dyrektor reprezentuje Muzeum na zewnątrz, odpowiada za prawidłową realizację działalności statutowej oraz właściwe gospodarowanie mieniem i środkami finansowymi Muzeum.

5. Dyrektor uprawniony jest do dokonywania czynności prawnych w imieniu Muzeum, w tym do składania oświadczeń woli w zakresie jego praw i zobowiązań finansowych oraz majątkowych.

§ 12. 1. Dyrektor zarządza Muzeum przy pomocy Głównego Księgowego.

2. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania poszczególnych czynności prawnych w imieniu Muzeum, określając zakres pełnomocnictwa.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury, o którym mowa w § 3 ust. 1, za wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

§ 13. 1. Przy Muzeum działa Rada Muzeum, której członków powołuje i odwołuje Organizator w trybie i na zasadach określonych w ustawie o muzeach.

2. Rada Muzeum działa na zasadach i w zakresie określonym w art. 11 ustawy o muzeach.

3. Rada Muzeum składa się z siedmiu członków.

Rozdział 5

Gospodarka finansowa Muzeum

§ 14. 1. Środki potrzebne do utrzymania i rozwoju Muzeum zapewnia Organizator.

1. Muzeum gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach posiadanych środków, na zasadach określonych w Ustawie i innych obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

2. Podstawą gospodarki finansowej Muzeum jest plan finansowy ustalony przez Dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji udzielonej przez Organizatora.

3. Roczne sprawozdanie finansowe Muzeum podlega zatwierdzeniu przez Organizatora.

4. Majątek Muzeum wykorzystuje się do celów wynikających z zakresu działania Muzeum.

§ 15. Źródłami finansowania działalności Muzeum są:

1) środki finansowe przekazywane przez Organizatora w formie dotacji:

- a) podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów;
- b) celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji;
- c) celowej na realizację wskazanych zadań i programów;

2) przychody z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego;

3) przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych, wchodzących w skład majątku nieruchomości i ruchomego Muzeum;

4) dotacje z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;

5) środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych.

§ 16. 1. Muzeum może, na zasadach przewidzianych w obowiązujących przepisach, prowadzić jako działalność dodatkową, działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) odpłatnego udostępniania zbiorów i ich odwzorowań cyfrowych;
- 2) wynajmu oraz dzierżawy majątku ruchomego i nieruchomości Muzeum;
- 3) usług marketingowych, reklamowych, promocji i sponsoringu;

- 4) usług gastronomicznych;
- 5) usług handlowych, w tym sprzedaży publikacji, pamiątek i innych wyrobów związanych tematycznie z profilem działalności Muzeum;
- 6) usług związanych z obsługą ruchu turystycznego;
- 7) usług wydawniczych;
- 8) usług reprodukcyjnych;
- 9) odpłatnego organizowania zajęć edukacyjnych i popularyzujących historię;
- 10) odpłatnego organizowania szkoleń, pokazów, konferencji, sympozjów oraz przedsięwzięć o charakterze naukowym, kulturalnym i artystycznym;
- 11) wykonywania ekspertyz oraz zleceń konserwatorskich;
- 12) produkcji, dystrybucji i udostępniania, w tym za pomocą sieci komputerowych, filmów, nagrań audio lub wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych lub muzycznych, w różnych formatach, jak i z wykorzystaniem dowolnych nośników.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, nie może prowadzić do ograniczania działalności Muzeum, o której mowa w § 6 i 7.

3. Dochód uzyskany z działalności gospodarczej wykorzystuje się wyłącznie w celu finansowania działalności statutowej Muzeum.

Rozdział 6

Postanowienia końcowe

§ 17. Połączenia, podziału lub likwidacji Muzeum może dokonać Organizator, w trybie i na zasadach określonych w Ustawie.

§ 18. Zmian statutu dokonuje się w trybie właściwym dla jego nadania.

Uzasadnienie do uchwały Nr XI/233/25
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 31 marca 2025 r.

Zgodnie z treścią art. 18 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej organizator może dokonać połączenia instytucji kultury, w tym instytucji kultury prowadzących działalność w różnych formach, lub podziału instytucji kultury. Ponadto treść art. 20 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy przewiduje, że podział instytucji kultury może również polegać na wyłączeniu z instytucji kultury wyodrębnionej jednostki lub jednostek organizacyjnych w celu włączenia ich do innej instytucji kultury lub utworzenia nowej instytucji kultury w oparciu o pracowników i mienie tej jednostki lub jednostek.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego 15 lipca 2024 r. podjął uchwałę nr IV/83/24 w sprawie zamiaru i przyczyn podziału Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości. Stosownie do treści § 2 tej uchwały, niezwłocznie po jej podjęciu (w trzecim tygodniu lipca 2024 r.) informacja o zamiarze i przyczynach podziału została podana do publicznej wiadomości.

W treści § 1 ust. 1 pkt 3 wyżej wymienionej uchwały, jako jedno z zamierzonych działań, wskazano wyłączenie z Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości oddziału pn. Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956, celem utworzenia nowej (pod tą samą nazwą) instytucji kultury, dla której organizatorem będzie Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Ponadto w treści informacji o zamiarze i przyczynach podziału zasygnalizowano, że docelowo instytucja ta – zgodnie ze swą tematyką i oczekiwaniami społecznymi – będzie prowadzona przez Miasto Poznań.

Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 przybliżyła zwiedzającym historię tzw. Poznańskiego Czerwca, jak i szeroką tematykę wydarzeń rozgrywających się od 1945 r. do końca PRL-u. Instytucję tę otwarto 4 października 2007 r. w przyziemiu Zamku Cesarskiego w Poznaniu, w którym w 1956 r. znajdowała się Miejska Rada Narodowa, a tuż obok – budynek Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Przebiegająca przy tych obiektach ulica Armii Czerwonej (dziś Święty Marcin) i przylegający do niej tzw. plac Stalina (Adama Mickiewicza) były miejscem protestu demonstrantów rankiem 28 czerwca 1956 r. Po 25 latach od tego wydarzenia na placu Mickiewicza wzniesiono jeden z symboli Miasta – Pomnik Poznańskiego Czerwca 1956.

Demonstracja robotnicza 28 czerwca 1956 r. – pierwszy bunt społeczny w PRL-u – była wydarzeniem istotnym nie tylko w skali lokalnej, lecz ogólnopolskiej. Poznański Czerwiec zapoczątkował marsz Polaków do przemian ustrojowych i ostatecznego obalenia komunizmu. Stała ekspozycja Muzeum o charakterze muzeum narracyjnego przedstawia przyczyny buntu i przebieg wydarzeń (demonstracje, walki zbrojne, pacyfikację miasta przez wojsko i procesy uczestników). Wystawę gruntownie zmodernizowano na przełomie lat 2019 i 2020. Zwiedzający odnajdują na niej fotografie z powstania, pamiątki po uczestnikach protestu, nagrania wspomnień i relacji z przesłuchań, poznają także historię późniejszych procesów sądowych. Wszystko to znajduje się w zaaranżowanych pomieszczeniach: mieszkania z lat 50. XX wieku, hali fabrycznej,

ulicy, celi więziennej i sali sądowej. Na ekspozycji prezentowana jest również historia walki o pamięć społeczną o Poznańskim Czerwcu.

Zespół Muzeum prowadzi bardzo aktywną działalność edukacyjną – warsztaty, lekcje, spacer historyczne. Utrzymuje intensywny kontakt z kombatantami, wspiera ich i organizuje spotkania. W każdą rocznicę organizowany jest szkolny Test Wiedzy i konferencja dla szkół. Jedną z inicjatyw Muzeum jest coroczna akcja „Świąteczko dla Czerwca '56”, która upamiętnia uczestników powstania i promuje pamięć historyczną w szkołach całej Polski. Akcja w 2017 r. otrzymała tytuł Wydarzenia Roku w plebiscywie organizowanym przez Muzeum Historii Polski.

Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 podlegają także związane z historią PRL-u obiekty zlokalizowane w Poznaniu przy ul. Słupskiej 62 – Przeciwatomowy Schron dla Władz Miasta Poznania oraz Galeria plakatu z okresu socjalizmu. Schron został przygotowany w latach 50. XX wieku dla najwyższych urzędników magistratu, na wypadek wojny atomowej lub innego zagrożenia. Działał do 1994 r. We wnętrzach zachowało się w nienaruszonym stanie oryginalne wyposażenie z lat PRL-u: od agregatów prądotwórczych i systemu wentylacji, poprzez centralę telefoniczną, meble i mapy, po armaturę łazienkową, telefony czy radio. Muzeum udostępniło to miejsce zwiedzającym w 2012 r. Od roku 2018 w willi obok schronu prezentowana jest Galeria plakatu z okresu socjalizmu. Zespół Muzeum prowadzi tam aktywną działalność wystawienniczą (wystawy czasowe) i edukacyjną (warsztaty i prelekcje). W ramach porozumienia z radą osiedla Smochowice/Krzyżowniki, prowadzone są tam także zajęcia i spotkania dla mieszkańców.

Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956, zarówno w siedzibie głównej tego oddziału, jak i w obiektach przy ul. Słupskiej, skupia się przede wszystkim na historii miejskiej, ściśle związanej z historią Poznania. Co istotne, rokrocznie organizatorem głównych uroczystości rocznicowych Czerwca '56 jest Miasto Poznań. Warto dodać, że od 2022 r. Muzeum wspólnie z Grupą MTP organizuje ogólnopolski konkurs o Nagrodę Stukot '56 – odgłosy Czerwca. Nagroda ta została ustanowiona w celu promocji wartości, w imię których protestowali robotnicy w Poznaniu 28 czerwca 1956 r. Laureaci nagrody są „stukotem dla współczesnych”, swoimi dokonaniem świadczą o wartościach tamtych dni i urzeczywistniają je w naszych czasach. W naturalny więc sposób Muzeum współpracuje i działa głównie w środowisku poznańskim. Wraz z Pomnikiem Poznańskiego Czerwca 1956 jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych wizytówek stolicy Wielkopolski. Poznań jest ponadto siedzibą stowarzyszeń kombatanckich Czerwca 1956 r. Zasadne jest więc funkcjonowanie Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 jako samodzielnej instytucji kultury, dla której organizatorem będzie Miasto Poznań.

Po zrealizowaniu – na mocy uchwały nr VI/134/24 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 października 2024 r. w sprawie podziału Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości – pierwszego etapu zmian w strukturze tej instytucji kultury, tj. po dokonaniu z dniem 1 stycznia 2025 r. wyłączenia z niej oddziału pn. Muzeum Martyrologii Wielkopolan – Fort VII i włączenia tej jednostki do Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie, w kolejnych miesiącach 2025 r. Samorząd Województwa Wielkopolskiego zamierza prowadzić działania zmierzające do dalszego podziału Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości. Przewiduje się, że utworzenie nowej instytucji kultury pn. Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 możliwe będzie z dniem 1 lipca 2025 r., a jej przekazanie Miastu Poznań – z dniem 1 stycznia 2026 r.

Jak wskazują przepisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, muzeum działa na podstawie aktu o jego utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Ponadto statut muzeum określa w szczególności: nazwę, teren działania i siedzibę muzeum, zakres jego działania oraz rodzaj i zakres gromadzonych zbiorów, organ zarządzający i nadzorujący oraz organy doradcze i sposób ich powoływania, źródła finansowania działalności muzeum, zasady dokonywania zmian w statucie, a także zasady prowadzenia działalności, jako dodatkowej, działalności gospodarczej.

Przyjmowany niniejszą uchwałą projekt statutu Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 został opracowany zgodnie z wyżej opisanymi wytycznymi i z założeniem, że podstawowa działalność tego muzeum obejmować będzie zadania związane ze zbiorami dotyczącymi historii Powstania Poznańskiego, które miało miejsce 28 czerwca 1956 r., ze szczególnym uwzględnieniem jego genezy, przebiegu i skutków, losów uczestników, osób zaangażowanych w utrwalanie pamięci o powstaniu, a także historią okresu PRL-u i działalności organizacji opozycyjnych w regionie do końca lat 80. XX wieku.

Planuje się, że statut Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956, po uzgodnieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, zostanie przyjęty wraz z aktem o utworzeniu tej nowej instytucji kultury przed upływem I połowy 2025 r.

Uwzględniając powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.